Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

15. travnja 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti za poljoprivredne i prehrambene proizvode – Uredba (EU) br. 1151/2012 – Članak 49. stavak 3. prvi podstavak i stavak 4. drugi podstavak – Članak 53. stavak 2. prvi podstavak – Izmjena specifikacije proizvoda – Kiseli krastavci iz Spreewalda (Njemačka) ‚Spreewälder Gurken (IGP)' – Izmjene koje nisu manje izmjene – Postupak povodom prigovora – Ulaganje prigovora na zahtjev za izmjenu – Žalba protiv odluke o prihvaćanju tog zahtjeva – Pojam ‚legitiman interes'"

U predmetu C-53/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odlukom od 19. prosinca 2019., koju je Sud zaprimio 3. veljače 2020., u postupku

Hengstenberg GmbH & Co. KG

protiv

Spreewaldverein eV,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (izvjestitelj) i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Spreewaldverein eV, D. Terheggen, *Rechtsanwalt*,

– za vladu Helenske Republike, E. Leftheriotou, A. Vasilopoulou i M. Tassopoulou, u svojstvu agenata,

– za francusku vladu, A.-L. Desjonquères i C. Mosser, u svojstvu agenata,

– za austrijsku vladu, A. Posch, J. Schmoll i C. Drexel, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, M. Konstantinidis, B. Hofstötter i I. Naglis, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 49. stavka 3. prvog podstavka i stavka 4. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL 2012., L 343, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 25., str. 31. i ispravak SL 2015., L 191, str. 9.), u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom.

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Hengstenberg GmbH & Co. KG i Spreewaldvereina eV, udruženja koje okuplja sve proizvođače kiselih krastavaca „Spreewälder Gurken (IGP)” (kiseli krastavci iz Spreewalda, Njemačka), za koje je registrirana zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla, u vezi sa zahtjevom za izmjenu specifikacije tog proizvoda podnesenog Deutsches Patent- und Markenamtu (Njemački ured za patente i žigove, Njemačka) (u daljnjem tekstu: DPMA).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (EEZ) br. 2081/92

3 Člankom 7. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2081/92 od 14. srpnja 1992. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (SL 1992., L 208, str. 1.) predviđalo se:

„Svaka legitimno zainteresirana fizička ili pravna osoba može podnijeti prigovor na predloženu registraciju podnošenjem propisno obrazložene izjave nadležnom tijelu države članice u kojoj ima boravište ili poslovni nastan. Nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere kako bi se te primjedbe i taj prigovor uzeli u obzir u propisanom roku.” [neslužbeni prijevod]

Uredba (EZ) br. 510/2006

4 Članak 7. stavak 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (SL 2006., L 93, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 4., str. 184.) glasio je:

„Svaka fizička ili pravna osoba koja ima zakoniti interes i koja ima poslovni nastan ili boravište u državi članici koja nije ona koja je podnijela zahtjev za registraciju ili u nekoj trećoj zemlji, može također podnijeti prigovor na predloženu registraciju podnoseći propisno obrazloženu izjavu.

[…]”

Uredba br. 1151/2012

5 U uvodnim izjavama 17. do 20. i 39. Uredbe br. 1151/2012 navodi se:

„(17) Područje primjene oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla trebalo bi ograničiti na proizvode sa stvarnom poveznicom između karakteristika poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i zemljopisnog područja. Uključivanje u postojeći sustav samo nekih vrsta čokolade kao slastičarskih proizvoda je nepravilnost koju bi trebalo ispraviti.

(18) Posebni ciljevi zaštite oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla su osiguranje pravedne dobiti za poljoprivrednike i proizvođače za kvalitete i karakteristike pojedinog proizvoda, ili za njegov način proizvodnje, pružajući jasne informacije o proizvodima koji su posebnim karakteristikama povezani sa zemljopisnim podrijetlom, čime se omogućuje bolja informiranost potrošača prilikom donošenja odluka o kupnji.

(19) Osiguravanje jednakog poštovanja prava intelektualnog vlasništva vezano uz nazive zaštićene u [Europskoj] uniji je prioritet koji se može učinkovitije ostvariti na razini Unije.

(20) Okvir Unije koji pruža zaštitu oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla tako što osigurava njihovo upisivanje u registar omogućuje razvoj tih instrumenata, budući da dobiveni jednoobrazni pristup osigurava pošteno tržišno natjecanje između proizvođača proizvoda koji nose takve oznake i povećava povjerenje potrošača u te proizvode. Trebalo bi donijeti odredbe za razvoj oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla na razini Unije te za promicanje stvaranja mehanizama za njihovu zaštitu u trećim zemljama u okviru Svjetske trgovinske organizacije (STO) ili višestranih ili dvostranih sporazuma, čime se doprinosi priznavanju kvalitete proizvoda i načina njegove proizvodnje kao čimbenika koji dodaje vrijednost.

[…]

(39) Kako bi se izbjeglo stvaranje nejednakih uvjeta tržišnog natjecanja, svaki proizvođač, uključujući i proizvođače iz trećih zemalja, trebao bi imati mogućnost uporabe registriranog naziva zajamčeno tradicionalnog specijaliteta, pod uvjetom da je dotični proizvod sukladan odgovarajućoj specifikaciji i da je proizvođač obuhvaćen sustavom kontrola. Za zajamčeno tradicionalne specijalitete proizvedene u Uniji, znak Unije trebalo bi navesti na etiketi i trebalo bi biti moguće povezati ga s navodom ‚zajamčeno tradicionalni specijalitet'.

[…]"

6 Člankom 1. stavkom 1. te uredbe, naslovljenim „Ciljevi", određuje se:

„Cilj ove Uredbe je pružanje pomoći proizvođačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda prilikom informiranja kupaca i potrošača o karakteristikama proizvoda i svojstvima proizvodnje tih proizvoda, čime osiguravaju:

(a) pošteno tržišno natjecanje za poljoprivrednike i proizvođače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji imaju karakteristike i svojstva dodane vrijednosti;

(b) dostupnost pouzdanih informacija potrošačima vezanih uz takve proizvode;

(c) poštovanje prava intelektualnog vlasništva; te

(d) cjelovitost unutarnjeg tržišta.

Mjere utvrđene u ovoj Uredbi namijenjene su pružanju podrške poljoprivrednim i proizvodnim djelatnostima i poljoprivrednim sustavima koji se povezuju s visoko kvalitetnim proizvodima, čime doprinose ostvarivanju ciljeva politike ruralnog razvoja.”

7 Članak 5. stavak 2. navedene uredbe glasi:

„Za potrebe ove Uredbe ‚oznaka zemljopisnog podrijetla’ znači naziv kojim se označava proizvod:

(a) koji potječe iz određenog mjesta, regije ili države;

(b) čija se kvaliteta, ugled ili druga karakteristika pripisuju njegovom zemljopisnom podrijetlu; i

(c) čija se najmanje jedna faza proizvodnje odvija u određenom zemljopisnom području.”

8 Članak 10. stavak 1. iste uredbe predviđa:

„1. Obrazložena izjava o prigovoru iz članka 51. stavka 2. prihvaća se samo ako je Komisija zaprimi unutar roka utvrđenog u tom stavku i ako:

(a) dokazuje da nisu ispunjeni uvjeti iz članka 5. i članka 7. stavka 1.;

(b) dokazuje da bi registriranje predloženog naziva bilo u suprotnosti s člankom 6. stavkom 2., 3. ili 4.

(c) dokazuje da bi registriranje predloženog naziva ugrozilo opstojnost posve ili djelomično identičnog naziva ili žiga, ili opstojnost proizvoda koji su već zakonito na tržištu najmanje tijekom pet godina prije datuma objave iz članka 50. stavka 2. točke (a);

(d) sadrži podatke iz kojih se može zaključiti da je naziv za koji je zatražena registracija generički naziv.”

9 Članak 49. Uredbe br. 1151/2012, naslovljen „Zahtjev za registraciju naziva”, u stavcima 2. do 4. određuje:

„2. Kada se zahtjev u okviru sustava iz glave II. odnosi na zemljopisno područje u državi članici ili zahtjev prema sustavu iz glave III. podnosi skupina s poslovnim nastanom u državi članici, zahtjev se upućuje nadležnim tijelima te države članice.

Država članica razmatra zahtjev na adekvatan način kako bi provjerila je li on utemeljen i ispunjava li uvjete odgovarajućeg sustava.

3. Kao dio razmatranja iz stavka 2. drugog podstavka ovog članka, država članica pokreće nacionalni postupak prigovora, osiguravajući objavu zahtjeva i određujući razuman rok u kojem svaka fizička ili pravna osoba koja ima legitimni interes i koja ima poslovni nastan ili boravište na njezinom državnom području može uložiti prigovor na zahtjev.

Država članica ispituje prihvatljivost prigovora zaprimljenih u okviru sustava iz glave II. s obzirom na kriterije iz članka 10. stavka 1., ili prihvatljivost prigovora zaprimljenih u okviru sustava iz glave III. s obzirom na kriterije iz članka 21. stavka 1.

4. Ako, nakon ocjene zaprimljenih prigovora, država članica smatra da je udovoljeno zahtjevima ove Uredbe, može donijeti pozitivnu odluku i Komisiji podnijeti dokumentaciju o zahtjevu. U tom će slučaju obavijestiti Komisiju o prihvatljivim prigovorima koje je zaprimila od fizičke ili pravne osobe koje su predmetne proizvode zakonito stavljale na tržište upotrebljavajući dotične nazive u neprekinutom razdoblju od najmanje pet godina prije datuma objave iz stavka 3.

Država članica osigurava javnu objavu svoje pozitivne odluke i mogućnost žalbe svake fizičke ili pravne osobe koja ima legitiman interes.

[…]”

10 Člankom 51. stavkom 1. te uredbe, naslovljenim „Postupak prigovora”, predviđa se:

„U roku od tri mjeseca od datuma objave u *Službenom listu Europske unije*, nadležna tijela države članice ili treće zemlje, ili fizička ili pravna osoba s legitimnim interesom koja ima poslovni nastan u trećoj zemlji, mogu podnijeti prigovor Komisiji.

Svaka fizička ili pravna osoba s legitimnim interesom, koja ima poslovni nastan ili boravište u državi članici koja nije država članica u kojoj je zahtjev podnesen, može podnijeti prigovor pri državi članici u kojoj ima poslovni nastan u roku koji omogućuje podnošenje prigovora sukladno prvom podstavku.

[…]”

11 Člankom 53. stavcima 1. i 2. te uredbe propisuje se:

„1. Skupina s legitimnim interesom može podnijeti zahtjev za odobrenje izmjene specifikacije proizvoda.

Zahtjevi navode i opisuju razloge zatraženih izmjena.

2. U slučaju kada izmjena uključuje jednu ili više izmjena koje nisu manje izmjene, zahtjev za izmjenu slijedi postupak propisan u člancima od 49. do 52.

[…]

Da bi se izmjena smatrala manjom u slučaju sustava kvalitete opisanog u glavi II., ona:

[…]

(d) ne smije utjecati na određeno zemljopisno područje; […]

[…]”

Njemačko pravo

12 Načini sudjelovanja osoba koje imaju „legitiman interes” za postupak registracije zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i za postupak koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvodâ s takvim oznakama u njemačkom su pravu propisani u članku 130. stavku 4. drugoj rečenici i članku 133. drugoj rečenici Gesetza über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen (Markengesetz) (Zakon o zaštiti žigova i drugih razlikovnih znakova) od 25. listopada 1994. (BGBl. 1994. I, str. 3082., u daljnjem tekstu: MarkenG), u vezi s njegovim člankom 132. stavkom 1.

13 Prema navodima suda koji je uputio zahtjev, u skladu s člankom 130. stavkom 4. drugom rečenicom MarkenG-a, svaka osoba s „legitimnim interesom” koja ima poslovni nastan ili boravište na njemačkom državnom području može uložiti prigovor na zahtjev za registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla pri DPMA-u u roku od dva mjeseca od objave tog zahtjeva.

14 Usto, u skladu s tim navodima, člankom 132. stavkom 1. MarkenG-a, kojim se upućuje na članak 53. stavak 2. prvi podstavak Uredbe br. 1151/2012, predviđa se da se članak 130. stavak 4. druga rečenica MarkenG-a primjenjuje *mutatis mutandis* na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvodâ sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

15 Sud koji je uputio zahtjev, osim toga, objašnjava da, u skladu s člankom 133. drugom rečenicom MarkenG-a, u vezi s njegovim člankom 132. stavkom 1., ako DPMA, na temelju članka 130. stavka 5. prve rečenice MarkenG-a, u vezi s njegovim člankom 132. stavkom 1., donese odluku kojom se proglašava da je zahtjev za izmjenu specifikacije u skladu s uvjetima predviđenima Uredbom br. 1151/2012 i s odredbama donesenima u svrhu provedbe te uredbe, žalbu protiv te odluke može podnijeti svaka osoba koja je uložila prigovor na taj zahtjev u propisanim rokovima ili na čiji „legitiman interes" utječe navedena odluka zbog izmjene objavljene u skladu s člankom 130. stavkom 5. četvrtom rečenicom MarkenG-a.

Glavni postupak i prethodna pitanja

16 Naziv „Spreewälder Gurken (IGP)" registriran je od 19. ožujka 1999. u Komisijinu registru zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla kao zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla za „Voće, povrće i žitarice", u prirodnom stanju ili prerađene.

17 Društvo Spreewaldverein 18. veljače 2012. podnijelo je DPMA-u zahtjev za izmjenu specifikacije dotičnog proizvoda koji se odnosio na izmjenu načina proizvodnje tih kiselih krastavaca, konkretno, uporabom određenih prehrambenih aditiva.

18 Nakon što je 22. kolovoza 2014. objavljen taj zahtjev za izmjenu, društvo Hengstenberg 16. listopada 2014. na njega je uložilo prigovor.

19 DPMA je odlukom od 10. rujna 2015. odlučio da je navedeni zahtjev za izmjenu specifikacije u skladu s Uredbom br. 1151/2012.

20 Društvo Hengstenberg podnijelo je žalbu protiv te odluke Bundespatentgerichtu (Savezni patentni sud, Njemačka), koju je potonji odbio zbog toga što, s jedne strane, društvo Hengstenberg nije dokazalo „legitiman interes" u smislu članka 133. druge rečenice MarkenG-a, u vezi s njegovim člankom 132. stavkom 1., i što, s druge strane, ta žalba u svakom slučaju nije bila osnovana. Međutim, Bundespatentgericht (Savezni patentni sud) dopustio je podnošenje žalbe protiv svoje odluke sudu koji je uputio zahtjev.

21 Bundespatentgericht (Savezni patentni sud) je smatrao da valja razlikovati dvije situacije, ovisno o tome je li prigovor uložen na zahtjev za registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili je uložen na zahtjev za izmjenu specifikacije proizvoda s takvom oznakom, u kojem slučaju osobe koje nisu s dotičnog zemljopisnog područja i kojima nije dopušteno upotrebljavati zaštićeni naziv, prema njegovu mišljenju, ne dokazuju zahtijevani „legitiman interes". Takav „legitiman interes" ne može proizlaziti ni iz stavljanja na tržište proizvoda koji su predmet zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ni iz općeg stanja tržišta i tržišnog natjecanja.

22 Bundespatentgericht (Savezni patentni sud) je zaključio da su proizvođači s tog zemljopisnog područja podrijetla jedine osobe na koje može utjecati navodno obezvređivanje zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili narušavanje priznatosti ili ugleda dotičnog proizvoda zbog izmjene njegove specifikacije.

23 U postupku pokrenutom povodom žalbe protiv presude Bundespatentgerichta (Savezni patentni sud), Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) navodi, na temelju nacionalnog zakonodavstva kojim se provodi Uredba br. 1151/2012, da žalbu protiv odluke kojom se utvrđuje da je zahtjev za izmjenu

specifikacije u skladu s uvjetima predviđenima tom uredbom može podnijeti svaka osoba koja je uložila prigovor na taj zahtjev za izmjenu u propisanim rokovima ili na čiji „legitiman interes" utječe odluka kojom se prihvaća navedeni zahtjev.

24 Sud koji je uputio zahtjev smatra da pojam „legitiman interes" iz članka 49. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012, koji mora ispunjavati svaka osoba koja podnosi žalbu protiv odluke kojom se prihvaća zahtjev za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije, trenutačno nije definiran u pravu Unije.

25 Usto, sud koji je uputio zahtjev primjećuje da je na nacionalnim sudovima da odluče o zakonitosti zahtjeva za izmjenu specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla pod istim uvjetima kao što su to oni pod kojima provode nadzor nad svim konačnim aktima koje donosi isto nacionalno tijelo i koji mogu negativno utjecati na prava trećih osoba koja proizlaze iz prava Unije.

26 Stoga se postavlja pitanje može li, u okviru postupka koji se primjenjuje na zahtjev za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, svaka fizička ili pravna osoba na koju stvarno ili potencijalno ekonomski utječu zatražene izmjene – pri čemu taj utjecaj ipak nije krajnje neizgledan – dokazati „legitiman interes" koji se zahtijeva za ulaganje prigovora na takav zahtjev ili za podnošenje žalbe protiv odluke o prihvaćanju tog zahtjeva, s obzirom na to da tako široka definicija može proturječiti zahtjevu legitimnosti takvog interesa i ne omogućavati da se dovoljno precizno utvrde odgovarajuća prava na prigovor i žalbu.

27 U tom kontekstu sud koji je uputio zahtjev dvoji treba li pojam „legitiman interes" tumačiti na način da takav interes dokazuju samo gospodarski subjekti koji proizvode proizvode ili prehrambene proizvode usporedive s onima koji imaju registriranu zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla. Usto, smatra da se, u svrhu određivanja skupine gospodarskih subjekata koji mogu dokazati „legitiman interes", može primijeniti kriterij situacije konkretnog tržišnog natjecanja.

28 U suprotnosti s mišljenjem Bundespatentgerichta (Savezni patentni sud), sud koji je uputio zahtjev smatra da se to što je proizvođač s dotičnog zemljopisnog područja ne treba smatrati odlučujućim kriterijem da bi osoba dokazala legitiman interes za ulaganje prigovora na zahtjev za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, s obzirom na to da poštovanje takve specifikacije trebaju moći zahtijevati i konkurentski proizvođači koji nisu s tog zemljopisnog područja ako ta izmjena, koja nije manja izmjena, predstavlja rizik da se kvaliteta ili ugled više ne povezuju s njegovim zemljopisnim podrijetlom, čime se povređuje članak 5. stavak 2. Uredbe br. 1151/2012.

29 Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev smatra da sam tekst Uredbe br. 1151/2012 ne ide u prilog pristupu u skladu s kojim pojam „legitiman interes" treba drukčije tumačiti u okviru postupka registracije zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i u okviru postupka koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

30 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Može li u postupku izmjene specifikacije, kada nije riječ o manjoj izmjeni, svaki aktualni ili potencijalni ekonomski utjecaj na fizičku ili pravnu osobu, koji nije krajnje neizgledan, biti dovoljan da bi se dokazao legitiman interes u smislu članka 53. stavka 2. prvog podstavka, u vezi s člankom 49. stavkom 3. prvim podstavkom i člankom 49. stavkom 4. drugim podstavkom Uredbe br. 1151/2012, koji je potreban za ulaganje prigovora na zahtjev ili žalbe protiv pozitivne odluke o tom zahtjevu?

2. U slučaju negativnog odgovora na prvo pitanje:

   Imaju li u postupku zahtjeva za izmjenu specifikacije, kada nije riječ o manjoj izmjeni, (samo) gospodarski subjekti koji, u usporedbi s gospodarskim subjektima koji imaju registriranu zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla, proizvode usporedive proizvode ili prehrambene proizvode legitiman interes u smislu članka 53. stavka 2. prvog podstavka, u vezi s člankom 49. stavkom 3. prvim podstavkom i člankom 49. stavkom 4. drugim podstavkom Uredbe br. 1151/2012?

3. U slučaju negativnog odgovora na drugo pitanje:
   (a) Treba li u pogledu zahtjeva koji se odnose na legitiman interes u smislu članka 49. stavka 3. prvog podstavka i članka 49. stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012 razlikovati između, s jedne strane, postupka registracije u skladu s člancima 49. do 52. te uredbe i, s druge strane, postupka izmjene specifikacije u skladu s člankom 53. navedene uredbe?
   (b) Imaju li stoga u postupku zahtjeva za izmjenu specifikacije, kada nije riječ o manjoj izmjeni, legitiman interes u smislu članka 53. stavka 2. prvog podstavka, u vezi s člankom 49. stavkom 3. prvim podstavkom i člankom 49. stavkom 4. drugim podstavkom Uredbe br. 1151/2012, samo oni proizvođači koji se na dotičnom zemljopisnom području bave proizvodnjom proizvoda koji su u skladu sa specifikacijom ili se namjeravaju konkretno baviti takvom proizvodnjom, tako da proizvođači izvan tog područja od samog početka nemaju mogućnost pozvati se na takav legitiman interes?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

31 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li pojam „legitiman interes” u smislu članka 49. stavka 3. prvog podstavka i stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012, u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom, tumačiti na način da, u okviru postupka koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, svaka fizička ili pravna osoba na koju stvarno ili potencijalno ekonomski utječu zatražene izmjene – pri čemu taj utjecaj ipak nije krajnje neizgledan – može dokazati „legitiman interes” koji se zahtijeva za ulaganje prigovora na podneseni zahtjev za izmjenu ili za podnošenje žalbe protiv odluke o prihvaćanju tog zahtjeva.

32 Uvodno valja podsjetiti na to da se na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, kao što su to oni o kojima je riječ u glavnom postupku, u skladu s uputom iz članka 53. stavka 2. prvog podstavka Uredbe br. 1151/2012, primjenjuje isti postupak koji se primjenjuje na registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2020., GAEC Jeanningros, C-785/18, EU:C:2020:46, t. 29.), tako da je za pojam „legitiman interes” u smislu članka 49. stavka 3. prvog podstavka i stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012, u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom, potrebno istovjetno tumačenje, bilo da pokrenuti postupak predstavlja postupak registracije zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla, bilo da je riječ o postupku podnošenja zahtjeva za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

33 Kad je riječ o tumačenju pojma „legitiman interes”, u smislu članka 49. stavka 3. prvog podstavka i stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012, u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom, valja istaknuti da taj pojam nije definiran ni u tim odredbama ni u ijednoj drugoj odredbi te uredbe.

34 Međutim, nesporno je da prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja voditi računa ne samo o njezinu tekstu nego i o njezinu kontekstu i ciljevima koji se nastoje postići propisima kojih je ona dio te o kontekstu nastanka tih propisa.

35 Kao prvo, kad je riječ o tekstu članka 49. stavka 3. prvog podstavka i stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012 te njezina članka 53. stavka 2. prvog podstavka, iz tih odredaba proizlazi da „svaka fizička ili pravna osoba koja ima legitiman interes" može uložiti prigovor i podnijeti žalbu.

36 Iako uporaba izraza „legitiman interes" ne pruža naznake u pogledu kriterija koji valja uzeti u obzir kako bi se utvrdio krug osoba koje mogu uložiti prigovor u okviru nacionalnog postupka prigovora na registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda s takvom oznakom, iz dodavanja navedenim odredbama izraza „svaka fizička ili pravna osoba" može se, međutim, zaključiti da zakonodavac nije nastojao zadržati usko shvaćanje tog kruga. Međutim, iz tog teksta jasno proizlazi da taj „legitiman interes" nije rezerviran samo za gospodarske subjekte koji proizvode proizvode ili prehrambene proizvode usporedive s onima koje proizvode gospodarski subjekti čiji proizvodi imaju registriranu zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla, ni samo za potonje proizvođače, uz isključenje svih ostalih.

37 Kao drugo, kad je riječ o kontekstu, valja podsjetiti na to da se Uredbom br. 1151/2012 uvodi sustav podjele nadležnosti, osobito u smislu da Komisija može donijeti odluku o registraciji naziva kao zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla samo ako joj je država članica o kojoj je riječ podnijela zahtjev u tu svrhu i da se takav zahtjev može podnijeti samo ako je ta država članica provjerila da je osnovan. Taj se sustav podjele nadležnosti, među ostalim, objašnjava činjenicom da registracija pretpostavlja provjeru da je ispunjeno nekoliko uvjeta, što u velikoj mjeri zahtijeva temeljito poznavanje podataka svojstvenih za predmetnu državu članicu, a što su njezina nacionalna tijela u najboljem položaju provjeriti (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2020., GAEC Jeanningros, C-785/18, EU:C:2020:46, t. 24. i navedenu sudsku praksu).

38 Usto, iz članka 49. stavka 3. i stavka 4. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012 proizlazi da je na državi članici da analizira prihvatljivost izjave o prigovoru s obzirom na razloge navedene u članku 10. stavku 1. te uredbe. U tom je pogledu u točki (c) te odredbe predviđeno da se izjava o prigovoru prihvaća ako se dokaže da bi registriranje ili izmjena predloženog naziva ugrozila opstojnost ranijeg naziva ili žiga, ili opstojnost proizvoda koji su već zakonito na tržištu najmanje tijekom pet godina prije datuma objave iz članka 50. stavka 2. točke (a) navedene uredbe.

39 Stoga iz prethodno navedenog proizlazi da je, s obzirom na to da je kontrola zahtjeva za registraciju ili izmjenu, koja nije manja izmjena, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla uglavnom zadaća dotične države članice, osobito nužno omogućiti fizičkim ili pravnim osobama koje, u ekonomskom pogledu, mogu imati koristi ili, naprotiv, štete od registracije ili izmjene, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda, da im se usprotive kako bi se njihovi argumenti mogli ispitati tijekom nacionalnog postupka prigovora.

40 Kao treće, to je tumačenje potkrijepljeno ciljevima koji se žele postići Uredbom br. 1151/2012.

41 S jedne strane, iz članka 1. stavka 2. Uredbe br. 1151/2012, u vezi s njezinim uvodnim izjavama 17., 18. i 20., proizlazi da se njome nastoje uspostaviti sustavi kvalitete koji doprinose priznavanju kvalitete proizvoda i načina njegove proizvodnje kao čimbenika koji dodaju vrijednost.

42 S druge strane, iz članka 1. stavka 1. navedene uredbe, u vezi s njezinim uvodnim izjavama 20. i 39., proizlazi da se tom uredbom također nastoji spriječiti stvaranje nejednakih uvjeta tržišnog natjecanja.

43 Usto, odredbe Uredbe br. 1151/2012 imaju za cilj onemogućiti zlouporabu zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla, ne samo u interesu kupaca nego i proizvođača koji su uložili trud u osiguravanje očekivane kvalitete proizvoda koji zakonito nose takve oznake (vidjeti po analogiji presudu od 7. lipnja 2018., Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, t. 38. i navedenu sudsku praksu).

44 Valja također istaknuti da se u uvodnoj izjavi 19. te uredbe navodi da je jednako poštovanje prava intelektualnog vlasništva vezano uz nazive zaštićene u Uniji prioritet koji se može učinkovitije ostvariti na razini Unije. Takav cilj također ide u prilog širem tumačenju pojma „legitiman interes". Takvo jednako poštovanje pretpostavlja, naime, da kontrolu uvjetâ za registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili izmjene, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda s takvom zaštitom provodi svaka pojedina država članica, što je u suprotnosti s uskom koncepcijom pojma „legitiman interes". Takva bi koncepcija bila u suprotnosti s mogućnošću danom osobi s poslovnim nastanom u državi članici da pred Komisijom uloži prigovor na zahtjev za registraciju ili na izmjenu, koja nije manja izmjena, a odnosi se na oznaku zemljopisnog podrijetla s državnog područja druge države članice.

45 Iz prethodno navedenog proizlazi da je široko tumačenje pojma „legitiman interes" najprikladnije za postizanje tih ciljeva jer se njime jamči da širok krug osoba može, prigovorom ili žalbom, potaknuti poštovanje visoke kvalitete i načina proizvodnje specifičnih proizvoda i istodobno spriječiti da proizvođači čiji proizvodi nose registrirani naziv uživaju konkurentsku prednost spuštanjem standarda kvalitete nakon registracije ili izmjene, koja nije manja izmjena, specifikacije dotičnog proizvoda. Osim toga, to je tumačenje najprikladnije da se nadležnom tijelu omogući da raspolaže dovoljnim informacijama kako bi, pri izvršavanju svoje dužnosti iz članka 49. stavka 2. drugog podstavka Uredbe br. 1151/2012, utvrdilo ispunjavaju li zahtjev za registraciju ili za izmjenu, koja nije manja izmjena, propisane uvjete i provjerilo imaju li karakteristike proizvoda ili prehrambenih proizvoda nerazdvojivu vezu s nekim područjem.

46 Naposljetku, budući da se zahtjev za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla može, u skladu s člankom 53. stavkom 2. trećim podstavkom točkom (d) Uredbe br. 1151/2012, odnositi na granice zemljopisnog područja na koje se odnosi dotična oznaka, tumačenje u skladu s kojim samo proizvođači koji su s tog zemljopisnog područja mogu dokazati „legitiman interes" da se usprotive toj izmjeni lišilo bi proizvođače koji su do tada bili izvan navedenog zemljopisnog područja, ali koji odbijaju da se na njih primjenjuju uvjeti iz specifikacije dotičnog proizvoda, prava da se usprotive izmjeni koja bi znatno utjecala na način proizvodnje njihovih proizvoda.

47 Kao četvrto, navedenom tumačenju u prilog ide i kontekst nastanka Uredbe br. 1151/2012.

48 U tom pogledu, iz članka 7. stavka 3. Uredbe br. 2081/92, koja je stavljena izvan snage Uredbom br. 510/2006, a koja je, pak, stavljena izvan snage Uredbom br. 1151/2012, proizlazi da pravo na prigovor u okviru postupka registracije zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla pred nacionalnim tijelima ima „svaka legitimno zainteresirana fizička ili pravna osoba", pri čemu je Sud taj pojam tumačio na način da sadržava postojanje legitimnog ekonomskog interesa (rješenje od 26. listopada 2000., Molkerei Großbraunshain i Bene Nahrungsmittel/Komisija, C-447/98 P, EU:C:2000:586, t. 72.).

49 Članak 7. stavak 2. Uredbe br. 510/2006 također je predviđao da pravo na podnošenje prigovora na registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u okviru postupka pred nacionalnim tijelima ima „svaka fizička ili pravna osoba koja ima zakoniti interes".

50 Takav se pojam nalazi i u članku 49. stavku 3. prvom podstavku Uredbe br. 1151/2012, kojim se predviđa da „država članica pokreće nacionalni postupak prigovora, osiguravajući objavu zahtjeva i određujući razuman rok u kojem svaka fizička ili pravna osoba koja ima legitimni interes i koja ima poslovni nastan ili boravište na njezinom državnom području može uložiti prigovor na zahtjev".

51 Odabir tog pojma odražava volju zakonodavca Unije da omogući širokom krugu osoba da ostvaruju svoje pravo na prigovor u okviru nacionalnog postupka povodom prigovora na registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili postupka koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda s takvom oznakom.

52 Kao peto i posljednje, valja istaknuti da postojanje prava ulaganja prigovora na registraciju zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili na izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda s takvom oznakom treba ispitati u svakom pojedinačnom slučaju, s obzirom na značajke svojstvene svakoj konkretnoj situaciji. Usto, kako bi se spriječila zlouporaba navedenog prava, takvo ispitivanje treba omogućavati da se konkretno provjeri da „legitiman interes", na koji se poziva fizička ili pravna osoba, nije neizgledan ili hipotetski.

53 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 49. stavak 3. prvi podstavak i stavak 4. drugi podstavak Uredbe br. 1151/2012, u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom, treba tumačiti na način da, u okviru postupka koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, svaka fizička ili pravna osoba na koju stvarno ili potencijalno ekonomski utječu zatražene izmjene – pri čemu taj utjecaj ipak nije krajnje neizgledan – može dokazati „legitiman interes" koji se zahtijeva za ulaganje prigovora na podneseni zahtjev za izmjenu ili za podnošenje žalbe protiv odluke o prihvaćanju tog zahtjeva, ako rizik ugrožavanja interesa takve osobe nije isključivo neizgledan ili hipotetski, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Drugo i treće pitanje

54 S obzirom na odgovor na prvo postavljeno pitanje, na drugo i treće pitanje nije potrebno odgovoriti.

Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 49. stavak 3. prvi podstavak i stavak 4. drugi podstavak Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode, u vezi s njezinim člankom 53. stavkom 2. prvim podstavkom, treba tumačiti na način da, u okviru postupka koji se primjenjuje na zahtjeve za izmjenu, koja nije manja izmjena, specifikacije proizvoda sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, svaka fizička ili pravna osoba na koju stvarno ili potencijalno ekonomski utječu zatražene izmjene – pri čemu taj utjecaj ipak nije krajnje neizgledan – može dokazati „legitiman interes" koji se zahtijeva za ulaganje prigovora na podneseni zahtjev za izmjenu ili za podnošenje žalbe protiv odluke o prihvaćanju tog zahtjeva, ako rizik ugrožavanja interesa takve osobe nije isključivo neizgledan ili hipotetski, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Potpisi